

Sygn. akt: III AUa 454/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak (spr.)

SSA Mirosław Godlewski

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. w Łodzi

sprawy **R. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 25 stycznia 2013 r., sygn. akt: V U 839/11;

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz R. P. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

III AUa 454/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. z dnia 11 lipca 2011 roku w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu R. P. prawo do emerytury od dnia 21 lipca 2011 roku.

Sąd Okręgowy ustalił w rozpoznawanej sprawie, co następuje:

R. P. urodzony (...), legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w rozmiarze 28 lat, 2 miesiące i 26 dni. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Organ rentowy uznał za pracę w warunkach szczególnych okres zatrudnienia wnioskodawcy od 1 czerwca 1985 r. do 30 września 1998 r. w (...) P. Tryb. na stanowisku mistrza malarni w wydziale (...) w wymiarze 13 lat, 3 miesiące 5 dni.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych ZUS nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia w/w zakładzie pracy od 25 sierpnia 1975 r. do 31 maja 1985 r. i od 1 października 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku ślusarza. W okresie od 25 sierpnia 1975 r. do 31 października 2000 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) w P. Tryb., przy czym:

- od 25.08.1975 r. do 31.12.1975 r. pracował na stanowisku ślusarza w wydziale (...);
- od dnia 1.01.1976 r. do 31.05.1985 r. na stanowisku ślusarza w wydziale (...);
- od dnia 1.06.1985 r. do 30.09.1998 r. na stanowisku mistrz malarni w wydziale (...);
- od 1.10.1998 r. do 31.10.2000 r. na stanowisku ślusarza konstrukcji w wydziale (...).

Pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, że R. P. pracował od 25.08.1975 r. do 31.05.1985 r. oraz od 1.10.1998 r. do 31.10.2000 r. na stanowisku ślusarza w sąsiedztwie stanowisk spawalniczych (Wykaz A, Dział XIV poz. 12 pkt 18 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach oraz od 1.06.1985 r. do 30.09.1998 r. na stanowisku mistrza malarni (Wykaz A, XIV, poz. 14 pkt 1 do ww. zarządzenia).

W (...)w P. T.wytwarzano obudowy górnicze (kopalniane) w różnych wydziałach, przy czym technologia wytwarzania tych obudów oraz warunki techniczne ich montażu niczym nie różniły się w poszczególnych wydziałach. Obudowy górnicze to wielkogabarytowe przestrzenne konstrukcje stalowe składające się z następujących elementów: spągnicy (podstawy), osłony odzawałowej, stropnicy, łączników między spągnicą a osłoną odzawałową, siłowników hydraulicznych. Każdy z tych elementów montowany jest oddzielnie techniką spawalniczo – ślusarską z blach stalowych o dużych grubościach oraz 2 kształtowników stalowych (kątowników, ceowników, teowników) a jego masa (w zależności od zamówienia odbiorcy) wynosi około 2 do około 6 ton. Podstawowe stanowiska pracy przy wytwarzaniu obudów górniczych to stanowiska spawaczy oraz stanowiska ślusarzy zlokalizowane wzdłuż linii produkcyjnej obok siebie, aby zapewnić przemieszczanie się – przy użyciu suwnic – montowanych poszczególnych elementów w/w konstrukcji, w kolejnych operacjach technologicznych – na podstawie projektowanej dokumentacji technicznej.

R. P. jako ślusarz w wydziale (...) wykonywał prace przy obróbce i montażu elementów urządzeń wyciągowych (od 25.08.1975 r. do 31.12.1975 r.) natomiast na wydziale (...) wykonywał prace przy obróbce i montażu elementów obudów górniczych (od 1.01.1976 r. do 31.05.1985 r. i od 1.10.1998 r. do 31.10.2000 r.). Do obowiązków wnioskodawcy jako ślusarza przy montowaniu elementów obudów górniczych należało wykonywanie prac zarówno techniką spawalniczą, jak i techniką ślusarską w przemyśle metalowym. Do prac wykonywanych techniką spawalniczą należało: przecinanie blach, dopasowywanie wyrównywanie elementów składowych przy użyciu palników gazowych acetylenowo – tlenowych oraz wstępne – punktowe łączenie (szepianie) części składowych elementów obudów przy użyciu spawarek elektrycznych. Do prac wykonywanych techniką ślusarską w przemyśle metalowym należało szlifowanie i polerowanie elementów montowanych oraz szlifowanie połączeń spawalniczych (spawów wykonanych przez spawaczy) z użyciem szlifierek pneumatycznych, czyszczenie regenerowanych elementów obudów przy użyciu miotów pneumatycznych (udarowych), wykonywanie połączeń śrubowych (sworzni, śrub, nakrętek) przy użyciu narzędzi pneumatycznych (kluczy). Wnioskodawca nie zajmował się nitowaniem, nie posługiwał się narzędziami ręcznymi. Opisane wyżej prace na stanowisku ślusarza wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, do innych prac nie był kierowany. Pracownicy zatrudnieni w (...) wykonujący prace montażowe na stanowiskach ślusarzy przy stosowaniu techniki spawalniczej gazowej i elektrycznej byli narażeni na bezpośrednią emisję czynników szkodliwych dla zdrowia, będących wynikiem procesów spawalniczych takich jak: dymy spawalnicze zawierające tlenki żelaza, zapylenia pyłami metali i ich związków, promieniowanie łuku elektrycznego przy spawaniu elektrycznym, nadmierny hałas oraz podwyższona temperatura środowiska pracy. Przy stosowaniu techniki ślusarskiej – szlifowanie i polerowanie z użyciem szlifierek pneumatycznych byli narażeni na bezpośrednią emisję czynników szkodliwych dla zdrowia jak: zapylenie pyłami metali i ich związków, nadmierny hałas oraz drgania mechaniczne przekazywane przez szlifierki

pneumatyczne do organizmu pracownika, nadmierny hałas oraz podwyższoną temperaturę środowiska. Nadto ślusarze przy stosowaniu w pracy techniki ślusarskiej byli jednocześnie narażeni na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia emitowanych przez stanowiska spawalnicze zlokalizowane obok ich stanowisk pracy, tj. na działanie dymów spawalniczych, zapalenia i nadmierny hałas.

Sąd Okręgowy dokonując ustaleń w zakresie czynności jakie wnioskodawca wykonywał na stanowisku ślusarza w spornych okresach, oparł się na zeznaniach świadków: J. P. (k. 32 v – 33) i W. T. (k. 33 – 33v), którzy pracowali z wnioskodawcą na stanowisku ślusarza w tym samym wydziale w tym samym okresie i wykonywali te same co on czynności. W ocenie sądu pierwszej instancji świadkowie ci w sposób szczegółowy opisali poszczególne etapy procesu pracy przy obróbce i montażu elementów obudów górniczych na stanowisku ślusarza, wskazali narzędzia pracy jakimi posługiwali się przy wykonywaniu określonych czynności, jak też panujące w miejscu pracy warunki szkodliwe dla zdrowia będące wynikiem procesów spawalniczych jak też stosowanych technik ślusarskich. Z zeznaniami świadków korespondują zeznania wnioskodawcy, tworząc jednolity obraz charakteru jego pracy. Wiarygodność zeznań świadków jak i wnioskodawcy nie budzi w ocenie Sądu Okręgowego jakichkolwiek wątpliwości, tym bardziej, że ze strony organu rentowego nie zostały zgłoszone w tym zakresie jakiegokolwiek zarzuty bądź wątpliwości. Sąd Okręgowy podzielił również opinię biegłego zakresu – BHP w zakresie budownictwa powszechnego i komunalnego oraz budownictwa (...) (k. 49 – 78), który wydając opinię w innej zbliżonej rodzajowo sprawie w 2011 roku osobiście przebywał na terenie funkcjonującej do dziś (...) w P. Tryb i zapoznał się z warunkami pracy w obecnym wydziale produkcji oraz realizowanym również obecnie procesem technologicznym wytwarzania obudów górniczych dla podziemnych zakładów górniczych węgla kamiennego oraz podstawowymi stanowiskami pracy tego procesu. Biegły wskazał, iż wydział produkcyjny to wielk wymiarowa hala produkcyjna o wysokości około 12 m, pozbawiona wewnętrznych przegród budowlanych na poszczególne etapy procesu technologicznego. Wszystkie stanowiska pracy podstawowego procesu technologicznego są zlokalizowane w jednym pomieszczeniu hali. W oparciu o powyższe bezpośrednie obserwacje oraz zeznania świadków jak też wnioskodawcy, biegły w sposób jednoznaczny stwierdził, że wnioskodawca R. P. w spornych okresach wykonywał prace w szczególnych warunkach. Na podstawie opinii biegłego Sąd przyjął, że praca wnioskodawcy miała charakter złożony i przy wykonywaniu czynności techniką spawalniczą może być kwalifikowana jako praca wymieniona w wykazie A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w dziale XIV pkt 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym, atomowowodorowym oraz przy wykonywaniu czynności ślusarskich polegających na szlifowaniu i polerowaniu mechanicznym powierzchni metalowych oraz czyszczenie elementów z użyciem młotów pneumatycznych (udarowych) – jako praca wymieniona w wykazie A rozporządzenia, w dziale III W hutnictwie i przemyśle metalowym. Prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym – poz. 78, oraz dział XIV Prace różne. Poz. 18.

Sąd pierwszej instancji dzieląc opinie biegłego ustalił, że wnioskodawca udowodnił, według stanu na dzień 1 stycznia 1999 r. ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wywiódł, że po zsumowaniu okresów pracy w szczególnych warunkach uznanych przez organ rentowy (13 lat, 3 miesiące i 5 dni) i okresu udowodnionego w toku procesu (od 25.08.1975 r. do 31.05.1985 r. oraz od 1.10.1998 r. do 31.12.1998 r.) wnioskodawca R. P. posiada wymagany 15 letni staż pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. W konsekwencji przy spełnieniu przez niego pozostałych warunków do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. przyznał wnioskodawcy prawo do świadczenia od dnia 21 lipca 2011 r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego, stosownie do treści art. 129 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Apelacja organu rentowego zarzuciła wyrokowi Sądu Okręgowego naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 32 ust. 1, 2 i 4, art. 27 i art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227) w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w

szczególным charakterze przez błędne przyznanie wnioskodawcy R. P. prawa do emerytury od dnia 21 lipca 2011 r., podczas gdy wnioskodawca nie ma prawa do emerytury, gdyż nie spełnia warunków do jej przyznania.

Powołując się na powyższy zarzut organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy zarzucił sądowi pierwszej instancji błędne ustalenia faktyczne poprzez oparcie ustaleń faktycznych na opinii biegłego z zakresu bhp. Organ rentowy polemizuje z opinią biegłego poprzez cytowanie różnych fragmentów orzeczeń Sądu Najwyższego wydanych w innych sprawach.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje: apelacja nie zawiera uzasadnionych podstaw.

Ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji znajdują pełne odzwierciedlenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd Apelacyjny traktuje te ustalenia jako własne, dzieląc zarówno ocenę zebranego materiału, jak i rozważania prawne wskazane w uzasadnieniu skarżonego wyroku. Poza sporem w rozpoznawanej sprawie jest, że ubezpieczony w okresach od 25 sierpnia 1975 r. do 31 maja 1985 r. i od 1 października 1998 r. do 31 grudnia 1998 r. pracował na stanowisku ślusarza. Zważyć jednak należy, że o charakterze pracy nie decyduje nazwa stanowiska, lecz rodzaj wykonywanej pracy. Z ustaleń sądu wynika, że w wymienionych wyżej okresach praca ubezpieczonego miała charakter złożony i polegała na montowaniu obudów górniczych przy użyciu technik spawalniczych oraz technik ślusarskich stosowanych w przemyśle metalowym. Przy wykonywaniu czynności techniką spawalniczą można ją zakwalifikować jako pracę wymienioną w wykazie A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w dziale XIV pkt 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym, a przy wykonywaniu czynności ślusarskich polegających na szlifowaniu i polerowaniu przy użyciu szlifierek pneumatycznych oraz nitowaniu na gorąco jako prace wymienione w dziale III W hutnictwie i przemyśle metalowym. – pkt 78 i 79 (Prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym). W tych warunkach okoliczność, że w zarządzeniu resortowym pracę na stanowisku ubezpieczonego kwalifikowano jako prace w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych nie ma żadnego znaczenia, bowiem wszystkie czynności wykonywane przez ubezpieczonego w toku produkcji można zakwalifikować jako prace w szczególnych warunkach określone załącznikiem do powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów (wykaz A). Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do podważania kompetencji i wiarygodności biegłego, który zapoznał się z warunkami pracy ślusarzy zatrudnionych w wymienionym wyżej przedsiębiorstwie (...) (przedsiębiorstwo nadal istnieje), a w szczególności techniką ich pracy, a następnie wskazał odpowiednie pozycje wykazu A, do którego można zaliczyć pracę ubezpieczonego. Dodać przy tym należy, że stanowisko biegłego znajduje pełne odzwierciedlenie w zeznaniach świadków przesłuchanych w sprawie, którzy wskazali rodzaj czynności ubezpieczonego na zajmowanym stanowisku pracy. Organ rentowy nie zdołał podważyć tej opinii, ani zeznań świadków poprzez przedstawienie dowodów przeciwnych. Skarżący nie może zwalczać ustaleń faktycznych sądu w przedmiotowej sprawie cytacjami z orzeczeń Sądu Najwyższego zapadłych w innych stanach faktycznych. Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego w sprawie I UK 41/05, że wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazie A lub B powoływanego wyżej rozporządzenia nie uprawnia do emerytury na podstawie art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.). Zauważyć jednak należy, że w niniejszej sprawie ustaloną pracę ubezpieczonego w przedmiotowej sprawie można zakwalifikować jako prace wymienione w wykazie A. Stąd też w stanie faktycznym ustalonym przez Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie, podzielanym przez Sąd Apelacyjny, ubezpieczony spełnia warunki do przyznania mu emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.). Po myśli tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 (w tym przypadku chodzi o art. 32 ustawy), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, to jest w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Przepisy dotychczasowe, o których mowa w punkcie 1) to przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz.43 z późn zm.). Po myśli § 4 tego rozporządzenia pracami w szczególnych warunkach uprawniającymi do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym są prace wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Przyjmuje się przy tym, zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, że prace te zostały zakwalifikowane jako prace w szczególnych warunkach uprawniających do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na ich znaczną szkodliwość dla zdrowia oraz znacznego stopnia uciążliwość lub wymagające wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Nadto, zgodnie z § 2 rozporządzenia, praca określona w wykazie musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony w przedmiotowej sprawie osiągnął z dniem (...) roku wiek, o którym mowa w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, udokumentował ponad 25 lat pracy według stanu na dzień stycznia 1999 r., w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a nadto nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2 ustawy) i dlatego spełnił warunki do przyznania mu emerytury na podstawie powołanego przepisu.

Mając na uwadze powyższe wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu, a apelacja organu rentowego, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlega oddaleniu z mocy art. 385 kpc. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy.